

Горнініч Тетяна Ігорівна

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри іноземних мов,

Тернопільський державний медичний університет

імені І. Я. Горбачевського

Федчишин Надія Орестівна

доктор педагогічних наук,

завідувач кафедри іноземних мов,

Тернопільський державний медичний університет

імені І. Я. Горбачевського

Кліц Галина Іванівна

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри іноземних мов,

Тернопільський державний медичний університет

імені І. Я. Горбачевського

Слагіна Наталія Іванівна

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри іноземних мов,

Тернопільський державний медичний університет

імені І. Я. Горбачевського

РОЛЬ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Гуманізація взаємин студента та викладача, демократизація всієї педагогічної діяльності стала гострою потребою сучасної системи освіти. Крім того, в останні роки відзначаються суттєві зміни в особистісному розвитку студентів: їм властиві прагматичність думок і дій, розкутість і незалежність. Динамічному суспільству потрібні яскраві творчі особистості, що зберігають здатність до постійного самопізнання і саморозвитку. У зв'язку з цим дедалі частіше виникає необхідність використання в практиці навчання і виховання особистісно-орієнтованого підходу. Саме такий підхід дає можливість розкрити справжні пізнавальні можливості кожного студента і відповідно до цього зробити навчальний процес більш різноманітним, цікавим, комфортним, що врешті-решт підвищує ефективність навчання і задоволеність викладача своєю працею.

Особистісно-орієнтоване навчання допомагає педагогові активізувати можливості кожного студента, створити такий психолого-педагогічний простір, який дозволяє підвищити успішність навчання обдарованих студентів, побудувати індивідуальну траєкторію розвитку для менш активних студентів, допомогти їм адаптуватися до навчального процесу у вищій школі.

Як один із головних підходів до навчання у середній школі особистісно-орієнтоване навчання часто привертало увагу вітчизняних та зарубіжних педагогів. У той же час питання застосування особистісно-орієнтованого підходу у вищій школі розглянуто значно меншою кількістю науковців. Зокрема, існуючі дослідження торкаються теоретичних аспектів реалізації підходу (О. М. Сергійчук, А. Л. Сембрат, Л. А. Машкіна), проблем втілення особистісно-орієнтованого підходу у виховний процес вищої школи (К. В. Дубич), в організацію самостійної роботи студентів та післядипломної освіти (В. В. Луценко, О. С. Нагорічна, Т. М. Хлебнікова).

За визначенням дослідниці І. С. Якиманської, основними принципами особистісно-орієнтованого підходу є: 1) використання суб'єктивного досвіду студента; 2) надання йому свободи вибору при виконанні завдання; 3) накопичення знань, умінь і навичок не як самоціль, а як важливий засіб реалізації творчості; 4) забезпечення на занятті особистісно-значущого емоційного контакту студента і викладача на основі співробітництва, мотивація досягнення успіху через аналіз результату навчальної праці та самого навчального процесу. Роль педагога полягає в тому, щоб кожному студенту надати можливість проявити себе, він виступає як організатор і координатор навчальної діяльності [2, с. 19].

Перехід до особистісно-орієнтованого навчання – процес досить тривалий, з великою кількістю труднощів, подолання яких вимагає великих зусиль з боку викладача. Ці зусилля повинні

бути спрямовані на подолання своїх власних стереотипів у викладацькій діяльності, зміна менталітету. Це особливо важливо при освоєнні технології підготовки та проведення особистісно-орієнтованого заняття.

Кінцева мета заняття, організація якого ґрунтується на особистісно-орієнтованому підході, полягає у створенні умов для максимального впливу освітнього процесу на подальший розвиток індивідуальності молодшої людини. Організація такого заняття передбачає: 1) застосування педагогічних прийомів для актуалізації та збагачення суб'єктивного досвіду студента; 2) проектування характеру навчальної взаємодії на основі врахування особистісних особливостей студентів; 3) використання різноманітних форм спілкування; 4) створення для студентів ситуацій успіху; 5) прояв довіри та толерантності в навчальних взаємодіях; 6) стимулювання студентів до здійснення і колективних, й індивідуальних завдань; 7) обрання прийомів і методів педагогічної підтримки як пріоритетних способів діяльності викладача на занятті [1, с. 211].

Таким чином, організація різноманітного навчального середовища на занятті у вищій школі сприяє не тільки підвищенню мотивації студентів, а й створенню атмосфери співробітництва, взаємної довіри між викладачем і студентом і головне – полегшенню адаптації студента до навчання в університеті. У нього знижується тривожність перед заняттям, зростає усвідомлення власних сильних сторін, виникає стимул працювати над недоліками і, таким чином, підвищується успішність.

Список використаних джерел

1. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: [навч. посіб.] / М. М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2006. – 352 с.
2. Якиманская И. С. Личностно-ориентированное обучение в современной школе / И. С. Якиманская. – М.: Наука, 1996. – 95 с.